

AMSTERDAMSE KUNSTRAAD

Aan de wethouder Kunst en Cultuur
en de leden van de gemeenteraad
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

1 november 2019

Advies Personele lasten kunstenplan

Geachte mevrouw Meliani, geachte leden van de gemeenteraad,

In de vergadering van de raadscommissie Kunst, Diversiteit en Democratisering is op 16 oktober jongstleden gesproken over de begroting 2020. Verschillende fracties hebben in die vergadering hun zorgen geuit over de bezuiniging op de indexatie van de cultuursubsidies in het kunstenplan. In plaats van 2% indexatie, is de gemeente voornemens in 2020 incidenteel 0,9% uit te keren. Na 2020 is voornemens niet voorzien in een nominale compensatie, terwijl de culturele instellingen wel te maken hebben met loon- en prijsstijgingen. Deze bezuiniging op de kunstensector staat in scherp contrast tot de beleidsambities van dit College bijvoorbeeld op het vlak van Fair Practice.

In de commissievergadering van 29 oktober is het onderwerp opnieuw aan de orde geweest. Martin Berendse, directeur van de OBA, heeft geschetst welke structurele financieringsproblemen het gevolg zijn van het korten op de nominale compensatie. Op de begroting van de OBA van 32 miljoen euro, kost de maatregel 1,6 miljoen euro in deze collegeperiode. Deze procentueel hoge kortingen treffen de hele sector. De wethouder laat in haar brief aan de gemeenteraad d.d. 22 oktober zien dat de voorgenomen maatregel een nadelig effect op het kunstenplan heeft van 1,4 miljoen euro in 2020. Het afschaffen van de nominale compensatie kost de instellingen in het kunstenplan in 2020 feitelijk 2,6 miljoen euro, die in 2020 met 0,9% incidenteel gerepareerd wordt.

De kunsteraad wijst het gemeentebestuur op het cumulerende effect van dit type bezuiniging. Door de stijging van de vaste lasten, vooral voor personeel en vastgoed, worden de culturele instellingen in een krimpscenario geduwd, terwijl het coalitieakkoord voorziet in extra investeringen in het kunstenplan.

Kloveniersburgwal 47
1011 JX Amsterdam

020 - 626 43 15
post@kunstraad.nl
www.kunstraad.nl

AMSTERDAMSE KUNSTRAAD

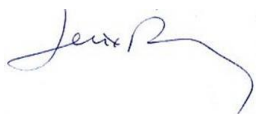
De CDA-fractie heeft een amendement op de begroting 2020 ingediend, waarin een deel van de extra uitgaven van 5 miljoen euro voor kunst en cultuur vanaf 2021 naar voren wordt gehaald. De kunstraad ziet liever dat de dekking voor het doorvoeren van de nominale compensatie elders op de begroting wordt gevonden. Het extra geld is hard nodig voor de beleidsambities uit het coalitieakkoord.

Ter ondersteuning van het Advies over de Hoofdlijnen 2021-2024 dat de kunstraad over enkele weken zal uitbrengen, heeft onderzoeksbureau SiRM berekend met welke kosten de gemeente rekening moet houden om haar doelstelling op het vlak van eerlijk belonen in de kunstensector waar te maken¹. Het onderzoek van SiRM is gericht op de personele lasten – indexatie en Fair Practice.² In bijlage treft u een managementsamenvatting aan van dit onderzoek ten behoeve van uw plenaire beraadslaging over de begroting 2020. Een belangrijke uitkomst is namelijk dat naast de meerkosten voor Fair Practice vanaf 2021, ook de indexatie van de personele lasten in 2020 en 2021 een sterk stijgende curve laat zien.

In de hoop u van dienst te kunnen zijn met dit advies.

Namens de Amsterdamse Kunstraad,

Met vriendelijke groet,

Felix Rottenberg
voorzitter

Guikje Roethof
algemeen secretaris

---

¹ In het Coalitieakkoord van 2018 staat: 'We geven geen substantiële subsidies aan instellingen die zich niet houden aan goed werkgeverschap (Culturele Governance Code, Code Fair Practice en honorariumrichtlijn voor tentoonstellingen)'.

² SiRM heeft ook een landelijk onderzoek gedaan naar de kosten van de uitvoering van de Fair Practice Code, zie <https://www.kunsten92.nl/activiteit/acties/meerkosten-fair-practice-berekend/>

SiRM.

Aan: Amsterdamse Kunstraad

Van: Maarten Cozijnsen & René Goudriaan (SiRM – Strategies in Regulated Markets)

Onderwerp: Managementsamenvatting Onderzoek meerkosten Fair Practice Code en kosten indexatie personele lasten Amsterdam

Datum: 31 oktober 2019

Inleiding

Op verzoek van de Amsterdamse Kunstraad heeft SiRM de financiële consequenties van de toepassing van de Fair Practice Code onderzocht voor culturele instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het Amsterdams Fonds voor de Kunst (AFK). Voor de bepaling van de meerkosten sluiten we aan bij ons eerdere onderzoeken voor de andere delen van de culturele en creatieve industrie. Deze onderzoeken zijn verricht in opdracht van Kunsten '92¹ en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.²

Aanpak

De meerkosten voor Amsterdamse culturele instellingen met een meerjarige subsidie van het Rijk of de cultuurfondsen van het Rijk zijn al eerder onderzocht evenals die van de overige musea en presentatie-instellingen (zie voetnoten 1 en 2). Voor de bepaling van de meerkosten voor Amsterdam hebben we binnen deze groep de instellingen geselecteerd die daarnaast een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK ontvangen. De meerkosten van deze instellingen moeten worden gedragen door het Rijk (inclusief de cultuurfondsen), Amsterdam (inclusief het AFK), de private fondsen en het publiek. We gaan ervan uit dat de verschillende partijen een bijdrage aan de financiering van de meerkosten leveren naar rato van hun aandeel in de omzet.³ Deze veronderstelling hanteren we voor alle instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK, ook voor de culturele instellingen die nog niet eerder zijn onderzocht.

Voor de bepaling van de meerkosten is geen nieuw aanvullend veldwerk verricht bij de niet eerder onderzochte instellingen. Voor de Amsterdamse instellingen die goed vergelijkbaar zijn met de eerder onderzochte instellingen - naar deelsector en grootte van de instelling - hanteren we de-

---

¹ Op weg naar het nieuwe normaal: Minimale meerkosten van de toepassing van de Fair Practice Code in de culturele en creatieve sector, SiRM/PPMC, 2019.

² Op weg naar het nieuwe normaal in de creatieve industrie: Toepassing van de Fair Practice Code in de meerjarig gesubsidieerde creatieve industrie, SiRM/PPMC, 2019.

³ Wanneer het aandeel van de subsidie van de gemeente Amsterdam in de omzet bijvoorbeeld 40% is dan nemen we aan dat de gemeente Amsterdam ook voor 40% bijdraagt aan de financiering van de meerkosten.

zelfde procentuele opslag voor de meerkosten als in onze eerdere onderzoeken. Voor de overige deelsectoren die in eerdere onderzoeken niet aan de orde zijn gekomen, zoals de (pop)podia en festivals, zijn we gedwongen om een veronderstelling te maken over de hoogte van de procentuele opslag voor de meerkosten; bij de (pop)podia nemen we bijvoorbeeld aan dat deze per grootteklasse gelijk is aan het gemiddelde van de podiumkunsten.

Het onderzoek berust op cijfers van 2017 en 2018. Deze zijn op basis van inzichten van het Centraal Planbureau omgerekend met het loonpeil 2021 naar de situatie in 2021 (10% loonstijging tussen 2017 en 2021).

Resultaten

Tabel 1 toont de resultaten van de berekening van de meerkosten voor de culturele instellingen met een meerjarige subsidie van de gemeente Amsterdam of het AFK.

Tabel 1 Meerkosten van de Fair Practice Code en kosten van de indexatie van de personele lasten voor de gemeente Amsterdam en het AFK, 2021 (x € 1.000)^a

	Meerkosten 2021 voor Kunstenplan Amsterdam ^b	Meerkosten in % personele lasten	Indexatie personele lasten 2020 en 2021 ^b	Totaal meerkosten en indexatie 2021
Theater	289	5	272	561
Dans	83	2	226	309
Muziektheater	165	24	32	197
Muziek	471	9	244	715
Musea	215	2	619	834
Presentatie-instellingen	80	9	40	120
Creatieve industrie	268	20	61	329
Cultuureducatie ^c	356	21	77	433
Festivals ^c	218	20	51	269
Film ^c	88	20	20	108
Letteren ^c	77	21	17	94
Podia en poppodia ^c	408	11	180	589
Talentontwikkeling ^c	96	21	21	117
Totaal	2.813	7	1.860	4.673

a Door afrondingen in de presentatie hoeven de totalen niet exact overeen te komen met de som van de gepresenteerde cijfers.

b Op basis van het financieringsaandeel van de gemeente Amsterdam en het AFK.

c Niet eerder onderzochte deelsectoren.

De meerkosten van de toepassing van de Fair Practice Code bedragen voor de gemeente Amsterdam en het AFK in totaal € 2,8 mln. Ze bestaan ruwweg voor de helft uit een tekortschietende betaling ten opzichte van de cao en voor de andere helft uit onbetaald structureel overwerk. Uitgedrukt als percentage van de personele lasten zijn de meerkosten het hoogste bij de kleine instellingen en het laagste bij grote instellingen. Omdat het AFK vooral wat kleinere instellingen subsidieert, zijn daar de meerkosten als percentage van de personele lasten iets hoger dan bij de instellingen met een subsidie van het Rijk. In relatieve zin zijn de meerkosten het hoogste bij muziektheater (24%) en het laagste bij dans en musea (2%).

Rekening houdend met het financieringsaandeel van de gemeente Amsterdam vergt indexatie van de personele lasten in 2020 en 2021 in totaal een bedrag van € 1,9 mln. Dat is elk jaar een bedrag van ruim € 0,9 mln. extra (2,4%): het eerste jaar ruim € 0,9 mln. en het tweede jaar cumulatief bijna € 1,9 mln.). Als de indexatie van de personele lasten achterblijft bij de rest van de economie, loopt de achterstand van werkenden in de culturele sector verder op.